Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЛЮТОГО 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 26, 1985 No. 37. VOL. XCI

Автомобільна спілка продовжує оборону українських в'язнів

Ню Йорк (ПС ІСНО). — Екзекутива ІСНО постійно шукає за різними засобами помочі поневоленому українському народові, а головно українським політичним в'язням, які стоять на чолі боротьби з ворогом України — Москвою.

Останньо Ярослав Стасик, український діяч серед американського робітництва, в порозумінні з головою ІСНО Павлом Дорожинським, поробив відповідні заходи серед лідерів та екзекутиви 160-го Відділу юнії автомобільних робітників в Дітройті, що його очолює П. Келлі. В результаті зусиль Я. Стасика, на нарадах Відділу цієї спілки рішено, що відділ звернеться до відповідних установ в СССР та порушить справу замордованих трьох визначних українських політичних в'язнів, Олекси Тихого, Валерія Марченка і Юрія Литвина, а також стане в обороні засуджених Миколи Горбаля і Йосифа Зіселя. Також рішено звернутися до американських конгресменів, до Міжнародної Амнестії та до Державного департаменту у Вашінгтоні, щоб вони також всіми їм доступними засобами і способами добивались звільнення згаданих та інших українських політичних в'язнів та полегші для цілого українського народу.

При кінці січня 1985 року, 160-ий Відділ спілки почав виконувати своє рішення висилкою листів до прокуратури УССР, до генерального прокуратора СССР і до генерального секретаря КПСС Константина Черненка з домаганням вісток і висловами стурбовання ув'язненням Зісельса і Горбаля. Також вислано листи до конгресмена Дейвида Боніора і до сенаторів Доналда Рігеля і Карла Левіна з проханням ужити впливу прямо і почерез Уряд, щоб ближче довідатися про ув'язнення Зісельса і Горбаля, і щоб їхня доля була вирішена згідно з засадами справедливости. Вкінці, лист з подібним закликом вислано теж до президента цілої спілки Овена Бібера. Всі ці листи підписав президент 160-го Відділу.

Матеріяли та вказівки до цієї акції отримано від Надії Світличної.

Американські конгресмени та Державний департамент прислухаються до голосу робітничих спілок тому можна вірити, що й в цьому випадку акція буде успішною.

Кредитівка „Самопоміч" пожертвувала 1,000 дол.

Ню Йорк. — Канцелярія Української Кредитівки „Самопоміч" повідомляє, що її голова Роман Гуглевич зложив в канцелярії парохії св. Юра в Мангеттені 1,000 дол., як дар від цієї кооперативної установи на покриття коштів друку українських релігійних книжок для української дітвори і молоді в Польщі.

Ця сума, враз з іншими, була переслана до Єпископського ординаріяту в Стемфорді, Конн., звідкіля переслано її до Митрополичого ординаріяту у Філядельфії,

Па. Митрополичий ординаріят, в свою чергу, перешле їх до Риму, на руки Їх Блаженства Мирослава Любачівського.

Вшанують правозахисників Гельсінкської Групи

Ірвінгтон, Н. Дж. (Т.П.). — Братство колишніх вояків 1-ої Української Дивізії УНА, станиця Нюарк, Н. Дж., влаштовує вечір присвячений загинувшим членам Української Гельсінкської Групи. Вечір відбудеться в суботу, 16-го березня в Українському Народному Домі, о год. 7-ій.

Останніми жертвами московського насильства стали: Олексій Тихий, Юрій Литвин та Валерій Марченко, — слово про яких скаже Надія Світлична. Вона коротко передасть їхню біографію, а проф. Евген Федоренкоп проаналізує та буде цитувати їхні твори.

Також виступить місцевий хор „Трембіта" з кількома піснями в пошану правозахисникам.

УАКРАДА ВІДБУДЕ КОНВЕНЦІЮ В ЖОВТНІ

ЕКЗЕКУТИВА ВІДБУЛА НАРАДИ

Джерзі Сіті, Н. Дж. (Р.Б.) — Встановлення дати і місця Конвенції Української Американської Координаційної Ради, справа статуту, остання Пленарна сесія Секретаріяту СКВУ, що відбулася в Торонто від 9-го то 10-го лютого 1985 року 1000-ліття Хрищення Руси-України і підготова до візначення цієї історичної події, організаційні, фінансові, зовнішні зв'язки та ряд інших важливих справ були предметом нарад Екзекутиви УАКРади, що відбулися тут в п'ятницю, 15-го лютого 1985 року у вечірніх годинах.

У висліді дискусії рішено відбути Конвенцію УАКРади в днях від 11-го до 13-го жовтня 1985 року у Філядельфії, в приміщеннях готелю Адамс Марк. Програма Конвенції та подрібні інформації, після узгіднення з відділами і організаціями-членами УАКРади, будуть своєчасно подані до відома в пресі.

Справу статуту реферували члени Статутової комісії д-р Петро Стерчо і інж. Степан Процик. Після довшої і оживленої дискусії рішено скликати нараду представників відділів і організацій для остаточного узгіднення статуту і деяких важливих справ, що відносяться до Конвенції. Нарада відбудеться в суботу, 23-го березня 1985 року, в приміщеннях УНС в Джерзі Ситі, Н. Дж., о год. 10 перед полуднем.

Відносно останньої сесії Секретаріяту СКВУ, звітували представники УАКРади д-р Іван Флис, Іван Олексин і д-р Богдан Шебунчак. Як можна було сподіватися, і ця сесія через неуступчивість і брак доброї волі із сторони опозиції в СКВУ, середовища ВФ, що діє під фірмою УККА, не розв'язала вповні справи Звернення і резолюцій IУ Конгресу СКВУ, що була предметом нарад на попередній сесії Секретаріяту СКВУ 10-го листопада 1984 року. У цій справі відповідне і багатомовне вияснення дав в „Свободі" ч. 32 з 16-го лютого 1985 року предсідник IУ СКВУ Ярослав Білак.

Про фінанси звітував фінансовий референт Роман Данилюк. Членська вкладка УАКРади до СКВУ за 1984 рік, що виносить 37,500 дол., тобто 22.5 відсотка річного бюджету СКВУ, майже вповні вирівняна. Він підкреслив дуже відрадне явище, що громадяни зрозуміли важливість існування УАКРади, найкращим доказом чого є збіркова акція, яка проходить дуже пляново і з великим успіхом.

У справі переведення фінансової збіркової кампанії в січні ц.р., розіслано відповідне звернення до членства яке було також поміщене в „Свободі" ч. 8 з 12-го січня 1985 року. У зв'язку з цим деякі відділи звернули увагу що ці формуляри звернення, які були розіслані індивідуальним членам не були надіслані відділам і через те управи відділів не мають належної контролі членських вплат своїх членів, які відсилають свої вплати безпосередньо до централі. Рішено взяти це до уваги. Для кращої оперативности фінансовий референт звертається з проханням до управ відділів надсилати повністю вплати членських вкладок своїх членів, а належні відділам 10 відсотків із вплат будуть негайно повернені відділам. Це тому, що задержування тих відсотків створює Екзекутиві деякі труднощі у книговеденні.

У справі відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України рішено звернутися до ієрархів Українських Церков з пропозицією створення спеціяльного всегромадського комітету, який працював би під їх проводом і патронатом над підготовкою та всегромадським відзначенням цього 1000-ліття.

Про зовнішні зв'язки інформував референт зовнішніх зв'язків Андрій Білик з Вашінгтону. Він звернув увагу на заповіджений на початок березня ц.р. приїзд до ЗСА делегації Верховної Ради СССР, яку очолюватиме член Політбюра і перший секретар компартії України Володимир Щербицький. У зв'язку з цим рішено провести пікетування совєтської делеґації під проводом Щербицького з відповідними транспарантами і цю справу доручено зорганізувати вашінгтонському Відділові УАКРади.

Другою важливою справою, на яку звернув увагу А. Білик є те, що скрайньо консервативні кола Республіканської партії пропонують усунути з Об'єднаних Націй Україну і Білорусь, мотивуючи це тим, що СССР повинна мати тільки один голос, так як має Америка. У цій справі рішено поробити всі можливі заходи у проведенні протестної акції проти усунення України і Білорусі з ОН. Підготову цієї акції доручено також вашінгтонському Відділові УАКРади. Інші справи, що їх порушив А. Білик не можна було полагодити з уваги на пізню пору. Їх відложено до полагодження

(Закінчення на стор. 4)

К. ЧЕРНЕНКА ПОКАЗАЛИ НА СОВЄТСЬКІЙ ТЕЛЕВІЗІЇ

Москва. — Генерального секретаря ЦК КПСС і голову Президії Верховної Ради СССР Константина Черненка, якого ніхто із совєтських пересічних громадян не бачив на очі 59 днів і який не появлявся навіть на екранах совєтської телевізії, а на Заході поширювались вже навіть чутки про його тяжку хворобу і навіть смерть, ненадійно показали при голосуючій урні, куди він з'явився щоб нібито сповнити свій обов'язок громадянина СССР.

Очевидно, усі радіові і телевізійні станції перервали в цьому моменті свої звичайні програми, щоб передати совєтським громадянам „радісну вістку". Телевізія показала К. Черненка, як він вкидав бальот до виборчої урни і як члени Політбюра, вітаючи його „з поворотом", вручили йому китицю рож. Ламаним і дуже тихим голосом совєтський лідер подякував і, підтримуваний за руку одним з охоронців, опустив приміщення виборів.

Появу К. Черненка могли кілька хвилин фотографувати виключно совєтські кореспонденти. Закордонна преса не була допущена на цю незвичайну церемонію, яка, на думку західніх спостерігачів, виглядала на пропаґандивну історію. Людину привезли прямо зі шпитального ліжка для того щоб доказати, що совєтський лідер все ще держить віжки керівництва у своїх руках і для заперечення західніх спекуляцій про його смертельну хворобу.

Як відомо, К. Черненка не показували в Кремлі від 27-го грудня минулого року і вміжчасі поширились були чутки, що він крім емфіземи перейшов ще дуже серйозну серцеву атаку. Ці злогади і поголоски підтверджували таки самі совєтські офіційні речники, кажучи, що генеральний секретар ЦК КПСС тяжко хворіє і тимчасово не може виконувати своїх обов'язків. Західні кореспонденти при тому відмітили, що совєтська телевізія, радіо, преса і всі інші засоби масової інформації підкреслено інформували про діяльність і участь у виборах члена Політбюра і можливого наслідника Черненка, Міхаїла Ґорбачова, який покищо є другою особою в совєтському керівництві.

Згідно із совєтською звичкою, а не демократичними виборами, усіх членів Політбюра, включно з Черненком номіновано членами Верховної Ради. Спостерігачі скоріше сподівалися, що К. Черненко голосуватиме в теперішньому місці перебування, тобто в одному із шпиталів, бо згідно із совєтською практикою, балотну скринку можна довести до голосуючого якщо він цілковито не спроможний фізично з'явитися особисто до виборчого льокалю.

Деякі аналітики здогадуються, що імперією керують тепер тимчасово кілька членів Політбюра, і що така ситуація триватиме правдоподібно аж до смерти К. Черненка. На чолі цих „вибранців" стоять М. Ґробачов і Ґріґорій Романов.

А. Сольчаник покаже філателістичну збірку в Рочестері

Мідія, Па. — Щоб відмітити у філателії 1000-ліття християнства в Україні Андрій Даріян Сольчаник підготовив філателістичну збірку „Християнство в Україні".

Ця збірка буде виставлена на філателістичній виставці РОПЕКС-85 в Рочестері, Н. Й., від 22-го до 24-го березня ц.р. в приміщеннях Голідей Інн, при 120 Мейн вул.

Ця 128-сторінкова збірка, яка одержала дві нагороди на філателістичній виставці СІПАД-84 у Філядельфії (бронзову від СІПАД та срібну від Амерікен Топікал Ассосієйшен), складається з чотирьох частин: 1. Особистості, 2 .Церкви, 3. Ікони та 4. Різне.

При допомозі філателістичного матеріялу (марки, офіційні поштові конверти, офіційні поштівки, штемплі поштових урядів і т.д.) обговорює вона моменти з історії християнства в Україні, як теж церковно-релігійне життя українців поза межами України.

Українець уточнює історію про Авшвіц

Філядельфія. — На сторінці щоденника „Філядельфія Інквайрер", з дня 18-го лютого ц.р., на якій поміщені листи до редакції, надрукований теж лист українця Філярета Лукіяновича. Він, колишній в'язень ч. 86681 в концентраційному таборі в Авшвіці, поправляє дещо із раніше написаного в згаданій газеті на тему відносин в тому таборі. У статті „ЗСА, мабуть, придержали нациста" у „Філядельфія Інквайрер" з 24-го січня, подано, що Менгеле командував табором, в якому знищено коло 4 мільонів жидів та інших в'язнів, а тепер його оскаржують, що він переводив масові експерименти і доручав газувати та спалювати в'язнів Лукіянович інформує газету, що Менгеле був головним лікарем в таборі, який кермував справами „здоровельної служби", а комендантом табору був Рудольф Гесс .Якщо йде про замордованих в Авшвіці, то більшість в'язнів творили поляки, потім чехи, й українці. Іншими словами не має підстави писати, що всі були жиди.

В числі газети з 27-го січня було написано, що в п'ятьох крематоріях Авшвіцу спалювали щоденно по 10,000 в'язнів, а.60,000 убивали газом. Це на протязі трьох і пів року. Підрахувавши, це дало б фантастичне число вбитих — 10 мільйонів і 65 мільйонів загазованих. Тимчасом в Авшвіці убитих було два з половиною до чотирьох мільйонів в'язнів.

Якщо йде про загальне число вбитих нацистами людей в концтаборах, не тільки в Авшвіці, то 10 мільйонів східніх европейців є найближче до правди. Це значно перевищує число погибших жидів, — вияснює Ф. Лукіянович.

Поширюється українська програма при Іллинойському університеті

Джерзі Сиі, Н. Дж. — Під час свого перебування в Ню Йорку та в інших східньо-американських містах, які він відвідав у наукових цілях, д-р Дмитро Штогрин професор Іллинойського університету, окремо відвідав редакцію щоденника „Свобода", щоб поділитись з нею плянами недавно заснованої Української Науково-Дослідної Програми при тому ж університеті, яку він очолює. Подаємо читачам „Свободи" думки і пляни проф. Штогрина.

Проф. Д. Штогрин під час відвідин редакції „Свободи".

Коли засновано Українську Науково - Дослідну Програму?

Думка про створення окремої українознавчої науково-дослідної інституції при одному з центрально-західніх американських університетів постала ще в 1982 році, до речі, її піддали учасникам конференції „Українська література у XX столітті", яка відбулась власне в Іллинойському університеті. За почином учасників наступної конференції цю думку широко дискутовано на окремій її сесії в 1983 році. У висліді цих дискусій і низки наскрізь реальних порад з одного боку та переговорів і підготовки організаційного характеру з компетентними унівеситетськими чинниками з другого боку, 21-го лютого 1984 року на окремому засіданні українців — професорів Іллинойського університету та його представників, які керують східньоевропейськими студіями, офіційно створено Українську Науково- Дослідну Програму (УНДП), як автономну інституцію при тій високій школі і прийнято її статут. В англійській мові назва УНДП звучить: Ukrainian Research Program at the University of Illinois (URP).

Яка організаційна структура УНДП?

УНДП проводить свою діяльність передусім на основі праць її наукових співробітників, Керівним органом УНДП являється її комітет, у склад якого входять такі професори Іллинойського університету: Микола Брицький, Микола Голоняк, Володимир Мінкович, Богдан Рубчак, Роман Тимчишин і Дмитро Штогрин — голова комітету. Після створення УНДП запрошено також до комітету професорів того ж університету — Маріянну Такс-Чолдин, Ралфа Фішера й Моріса Фрідберга. Крім Комітету УНДП діють при ній Науково- Дослідна Рада і Рада Фонду УНДП.

Яка програма діяльности УНДП?

За своїм статутом УНДП зосереджується передусім на таких ділянках своєї діяльности:

(1) Організування наукових конференцій та семінарів на українські теми, при чому офіційними мовами

(Закінчення на стор. 4)

В СВІТІ

ПРЕМ'Є-МІНІСТЕР ВЕЛИКОБРИТАНІЇ Марґарет Тачер підтримує повністю становище З'єднаних Стейтів Америки щодо Нової Зеляндії. Вона заявила кореспондентам, що Великобританія також не є зобов'язана повідомляти уряд Нової Зеляндії чи на покладі кораблів знаходиться нуклеарна зброя, бо це є проти всяких засад конспірації військового командування. При тому Тачер підкреслила, що президент Роналд Реґен і Пентагон мають повне право зайняти таке становище, яке вони зайняли, тимбільше, що теперішній новозеляндський уряд веде подвійну політику: з одної сторони він не вийшов з членства оборонного союзу і користається усіма правами упривілейованих держав, а з другої хоче вести свою власну неузгіднену з іншими партнерами політику і приподобатись противникам західнього альянсу.

З БАНҐКОКУ У ТАЇЛЯНДІ надходять дуже тривожні інформації, у яких говориться про концентрацію в'єтнамського війська на території Камбоджі і Ляосу. Виглядає, кажуть, розвідчі чинники Таїляндy, що головне командування плянує інвазію на таїляндську територію, або принаймні на частину території, з метою відтяти відступ повстанцям, які під напором в'єтнамських збройних сил відступили до Таїлянду. Таїляндський уряд запротестував в Раді Безпеки Об'єднаних Націй проти порушення в'єтнамцями його кордонів і загрозливої поведінки в'єтнамських аґресорів.

ІЗАБЕЛЬ ПЕРОН зрезигнувала з лідерства в пероністській партії, яка надавала політичний тон в Арґентині на протязі майже 40 років. Політичні спостерігачі не виключають, що резигнація І. Перон може поправити відносини в середині партії, яка дуже потерпіла від внутрішніх непорозумінь і поділів. У короткому листі до проводу партії Марія Естелля Мартінез де Перон, колишня кабаретна танцюристка в Еспанії, а пізніше дружина президента Хуана Перона, пише, що, взявши до уваги добро партії, вона резигнує з головства і висловлює надію, що з'їзд цієї партії, заповіджений на червень цього року, полагодить проблему спорів і приверне престиж паронітської партії, яка колись була дуже популярною серед народу.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ Раджів Ґанді заявив під час інтерв'ю з кореспондентом, що останній шпигунський скандал в Індії, у якому були замішані також високопоставлені особи з різних політичних партій і деякі члени уряду, не пошкодив політичній структурі і оборонній стратегії Індії, бо шпигунська сітка більше цікавилась індустріяльними і технічними справами, як політикою і обороною. Очевидно, численні політичні аналітики і знавці інідійських відносин назвали заяву Р. Ґанді „наівною оцінкою цілої афери". Досі за участь у цій шпигунській афері заарештовано 17 осіб. У шпигунство були замішані: Франція, Польща, Східня Німеччина і Совєтський Союз.

МОСКОВСЬКИЙ СУД засудив на 10 років поправчих таборів у віддалених районах СССР колишнього вояка совєтської армії в Афганістані, а пізніше полоненого антикомуністичних повстанців і „в'язня" у Швайцарії, куди його передали афганські муджіґадіни, 19-річного Валерія Діденка. Діденко повернувся нібито добровільно із Швайцарії до СССР. Московський суд судив його за „зраду батьківщини" і на підставі 64-ої статті кримінального кодексу визначив високу кару. У політичних колах міркують, що незабаром така сама доля стріне двох інших колишніх вояків і полонених Ігоря Рикова і Олега Хланя, які повернулися „добровільно" до СССР з Великобританії, де вони жили на статусі політичних втікачів.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство ТАСС повідомило, що з огляду на погіршення здоровельного стану генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Константина Черненка, він не зможе виголосити своєї промови з приводу виборів до Верховної Ради СССР. Його промову відчитає інший член Політбюра. З цього приводу на Заході поширились поголоски про погіршення здоров'я Черненка і про боротьбу за владу в Кремлі.

Сенат затвердив Е. Міза

Вашінгтон. — Генеральний прокуратор ЗСА Вілліям Френч Смит попрощався в п'ятницю, 22-го лютого, з співробітниками Департаменту справедливости і від'їхав до Лос Анджелесу, не чекаючи, поки Сенат затвердить Едварда Міза на його місце, що сталося пізніше того самого дня.

„Я йду у відставку. В усякому разі, я думаю, що йду", — сказав Смит, додавши, що вся історія з його відставкою і призначенням Міза нагадує фільм „Довге прощання".

Президент Роналд Реґен призначив Міза на місце Смита більш як рік тому назад. Але його затвердження ввесь час відкладалося. Мізом займалася спеціяльна комісія, яка розслідувала спочатку його фінансові справи, а потім персональні. Коли комісія визнала, що минуле Міза не заплямоване почалися довгі дискусії в Юридичній комісії Сенату. Нарешті, коли і ця комісія одобрила кандидатуру Міза на пост генерального прокуратора, підняли шум сенатори з сільськогосподарських стейтів. Вони вимагали від Білого Дому не обмежувати федеральні субсидії фармерам. В противному разі, заявили сенатори, ми не затвердимо кандидатуру Міза.

В п'ятницю, 22-го лютого, президент Р. Реґен сказав журналістам, що секретар сільського господарства Джан Блок приведе в життя нові правила подання фінансової допомоги фармерам. Допомогу негайно дістануть ті фармери, які дійсно її потребують. Дізнавшись про це, сенатор Дейвид Борен, демократ з Оклахоми, заявив, що сенатори сільськогосподарських стейтів задоволені новими правилами. Тим самим Борен дав зрозуміти, що з затвердженням Міза на пост генерального прокуратора не буде затримок. В голосуванні 63 сенатори голосували за Мізом, 31 проти.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнберґер подав на розгляд Конґресові рапорт „Стандартизація техніки в НАТО", в якій сказано, що всіляка електроніка і зброя, що є в країнах-членах Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, наносять величезну шкоду його протиповітряній обороні. Зокрема, в кожній країні НАТО є власна система, яка дозволяє відрізняти свої літаки від ворожих. Ці системи несумісні одна з одною, сказано в рапорті секретаря Департаменту оборони.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ГАЗЕТА „Ню Йорк Сити Трібюн", до Женеви на відкриття американсько-совєтських переговорів, запланованих на 12-го березня, прибуде делеґація Конґресу ЗСА, яка буде складатися з 16 членів Палати Репрезентантів (по 8 від кожної партії) і 12 сенаторів (по 6 від кожної партії). В заяві, випущеній канцелярією Д. Райта — лідера демократичної більшости в Палаті Репрезентантів, який очолюватиме делеґацію, — сказано, що поїздка делеґації до Женеви повинна продемонструвати совєтській стороні солідарність американців і підтримку, яку обидві партії виявляють Президентові і американським представникам на переговорах.

„ВЛАСНИК" ШТУЧНОГО СЕРЦЯ — 58-річний Миррі Гейдон, якому минулої неділі, 17-го лютого, була зроблена операція, продовжує почувати себе щораз ліпше, але в результаті серцевого захворюваня в нього були порушені функції нирок, які не вдалося ще „направити". Однак лікарі мають надію, що в четвер, 28-го лютого, М. Гейдон зможе на короткий час піднятися з ліжка. Щоб зміцнити організм пацієнта, в середу, 20-го лютого, йому зробили переливання крови.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Марґарет Тачер у Конґресі

Колишня володарка 13-ох стейтів Америки, проти якої ті стейти повели визвольну війну, є найкращим союзником З'єднаних Стейтів з-посеред усіх 16-ти членів Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Це найкращий доказ, як із учорашнього ворога завтра може бути приятель. Ця правда, до речі, стосується і українсько-польської проблематики, яка вимагає від обох цих від віків розсварених і взаємно пролитою кров'ю роз'єднаних народів забути про минуле і створити спільний протимосковський і протикомуністичний фронт. З території Англії Д. Д. Айзенгавер повів висад американського війська у Нормандії, створивши другий фронт проти Третього Райху, і коли вже за урядування Марґарет Тачер Британія повела в 1982 році війну проти Арґентини за Фальклендські острови, Америка помагала її своєю розвідкою і своїми доставами. Коли ж експортований з Куби Фіделя Кастра комунізм загрозив британській колонії Ґренаді, блискавичний американський десант прогнав відтіль комуністичний режим і звільнив англійського губернатора, що скривався у приватному помешканні автохтонів.

У середу 20-го лютого ц.р., виступала з 40-хвилинною промовою перед з'єднаними палатами Конґресу 59-літня елеґантна „залізна лейді", прем'єр Великої Британії Марґарет Тачер, вперше після такого виступу Черчілла тому 33 роки. Консерватистка, отож ідеологічно споріднена з республіканським президентом Роналдом Реґеном, має, як і він чималий красномовний хист. Вона вже не вперше відвідала Білий Дім, куди безперервно напливають голови держав і урядів з цілого світу, як до лідера, від якого сподіваються політичної і фінансової підтримки та допомоги у розв'язуванні їхніх проблем. Британія за урядування Марґарет Тачер є вірною союзницею З'єднаних Стейтів, але ЗСА не є авторитарною країною і не мають диктаторського голосу в НАТО, ані тим паче в Британії. Це лише „перший між рівними". Британія не в усьому погоджується з Америкою — вона погоджується з нею у поборюванні комуністичної експансії, але також воліла би „договоритися" з СССР, ані ж вести з тією імперією коштовні і небезпечні перегони у зброєнні. Одначе Марґарет Тачер, всупереч деяким голосам преси, наче би вона противилася плянові Реґена щодо використання космічного простору для унешкідливлення атомових ракет, тепер палко підтримала це. Зате Британія як і інші американські союзники, невдоволена надто високою вартістю доляра, який вдаряє болюче по британському торговельному балянсі. Про що говорили у засекречених нарадах Реґен і Тачер — світові не відомо, але вона на кожному кроці, у Вашінґтоні привітанні її перед Білим Домом і на бенкеті у британській амбасаді і ще палкіше у Конґресі, підкреслювала свою однозгідність з американською закордонною політикою та запевняла про свою вірність союзові з Америкою. Тому не дивниця, що її промову переривали бурхливими оплесками.

Найважливішою частиною її виступу була заява щодо потреби бути Америці і цілому Заходові сильними і з'єднаними, бо це єдина запорука миру і безпеки — точнісінько, як це завжди говорить Реґен. „Не дурім себе, —казала Марґарет Тачер у Конґресі, — це не їхня (совєтська) добра воля, але наша сила спонукала їх до повороту за стіл для переговорів". Вона підтримала теж політику Реґена у поборюванні комунізму в Центральній Америці. Висловивши подив для недавнього виступу Реґена у промові „Про стан Унії", Марґарет Тачер скріпила його престиж в очах Конґресу і цілого світу. „Це була найбільш зворушлива для мене нагода слухати промову вашого Президента", — заявила, викликаючи знову загальні оплески.

Легким скреготом була скарга Марґарет Тачер проти тих американських громадян ірляндського роду, які грішми і доставами зброї підтримують підпільну організацію Ірляндська Революційна Армія. Тачер таврувала „купування за гроші смерті", при чому твердила, що 70 відсотків жертв терору тієї організації — це самі ірляндці — з Південної і Північної Ірляндії. Вона запевняла, що співпрацює з леґальним урядом Ірляндської Республіки над розв'язанням проблеми Північної Ірляндії, протестантські громадяни якої самі лякаються злуки з Південною Ірляндією, де більшість становлять католицькі фанатики, як ось члени тієї підпільної організації.

Сама Марґарет Тачер заявила, що її відвідини у Вашінґтоні це „великий успіх". Так і треба оцінювати її приїзд до ЗСА і її виступ у Конґресі. Історія запише, як вийняткове щастя для цих обох англомовних країн (Канада теж отримала недавно консервативний уряд) що у Вашінґтоні урядує Роналд Реґен та в Лондоні Марґарет Тачер — індивідуальності високо понад пересічний рівень.

Совєтський Союз признає право на існування Ізраїля. Однак робить він це не з гуманних причин та міркувань, а керується своїми імперіялістськими інтересами.

Дивно виглядає, але існування Ізраїля потрібне Совєтському Союзові, бо без нього не було б совєтського впливу і присутности на Близькому Сході. І Москві також потрібно, щоб Ізраїль був сильний та здібний до війни. Совєтському Союзові вигідно, щоб сила Ізраїля викликала неспокій в арабському світі, бо це виправдує можливість совєтського проникання, воєнного і політичного, в арабський світ.

Одначе дуже сильний Ізраїль, який панував би на Близькому Сході, також небажаний для СССР. Тоді араби могли б подумати, що Москва не зможе їх захищати.

Найбільш бажаним є становище рівноваги сили і страху на Близькому Сході. Москва думає про майбутнє, про можливі міжнародні конфлікти. Можливо, що конфлікт виникне на Заході, в Европі, але там переконані, що СССР не зможе її „проковтнути". Кусок ніби завеликий. Сьогодні не може проковтнути, але завтра, якщо воєнна перевага Москви над Заходом стане більш виразна?

Михайло Кучер

СССР, ІЗРАЇЛЬ, ЗАХІДНЯ ЕВРОПА ТА ЗСА

I.

Сьогодні Східня Европа та Афганістан — це виставові залі пропаганди і показу совєтської зброї для залякування світу. Політика Москви будується на тому, щоб послабити, розхитати і підірвати політичну стабільність та економіку Західньої Европи і відірвати її від ЗСА.

Совєтські воєнні бази на Індійському океані і на побережжі Африки можуть перетяти торговельну комунікацію Західньої Европи. А міцна позиція СССР на Близькому Сході може позбавити Европу нафти.

Совєтська політика в Західній Европі дає можливість вибору між конфронтацією та капітуляцією. Одначе стратегічне і психологічне становище відразу зміниться — і вже змінилося, — якщо НАТО зреалізує програму „дозброєння", а власне розміщення „крилатих" „Першінг-2" — 572 американські ракети.

Втративши контролю над заляканою Европою, СССР буде провадити більш обережну політику і, можливо, відмовиться від „фінляндизації" Західньої Европи. Великі демонстрації проти розміщення американських ракет в Европі можуть продовжуватися довго і можуть обернутися в політичний фактор.

Політика СССР щодо озброєння Заходу також вимагає окремої уваги. Совєтський режим звертається — понад голови урядів — до суспільної думки і не вважає це „вмішуванням у внутрішні справи" західніх держав. Совєтський Союз також втягнув в політику озброєння, а фактично роззброєння Заходу, жінок. Фактично такі жінки працюють на користь Совєтського Союзу, хоч щиро-наївно вірять, що працюють „для миру". При тому вживається комбінація словесних переконань, які на перший погляд ніби невтральні, але врешті викликають пацифістичні настрої. До того на Заході у пресі і в книжкових виданнях появляються замовлені і заплачені Москвою статті, нариси, репортажі і заяви, які закликають до роззброєння. Обов'язково згадуються Нагасакі і Гірошіма з фотографіями жертв. Даються таблиці порівняння видатків на озброєння із зменшенням видатків на соціяльну опіку та лікування. Західня телевізія тут отверто працює для СССР, бо дає такти із фотографіями з американської війни у В'єтнамі, війни у Ливані. Показується жорстокість американської армії у В'єтнамі та ізраїльської у Ливані. Таким чином створюються психологічні стереотипи, повторення за совєтським зразком багато разів того самого.

Читач і телевізійний глядач подібного матеріялу знаходиться у сфері дії ідеологічної війни. Він перелякався і біжить демонструвати „за мир". Такий переляканий західній чоловік готовий із-за уявного „миру" зруйнувати свій соціяльний устрій і знищити політичну структуру своїх країн.

Публічною опінією в СССР керує ЦК КПСС і опінія ця є такою, якою її хоче мати режим.

На Заході багато надій покладають на „омолодження" совєтського керівництва. Одначе совєтська система ірраціональна. Для партійної еліти важлива тільки влада і соціяльні привілеї. Інтереси народів Союзу їх не обходять.

Коли до влади після завзятої боротьби в Кремлі прийшов Андропов, апарат

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я

Д-р Ростислав Сочинський

Недуги органів травлення

III.

Патологічні зміни харчових органів досить поширені серед старших людей. Тому що ці недуги трапляються також у молодому та середньому віці, ми обмежимось коротким описом тих недомагань, які найчастіше зустрічаються в людей літнього віку і зокрема відзначаються особливим характером, який вимагає окремого уміння, майстерности, вправности та запобігливости в їх лікуванні.

Недомагання ротової порожнини

Процес травлення починається у першій частині харчового проводу, тобто у роті. Тут щелепи, зокрема долішня, при допомозі зубів, перемелюють поживу, змішуючи її зі слиною, яка, маючи у собі певні ферменти, започатковує перетворення їжі на потребні організмові складники, наприклад, крохмаль, на дрібніші групи цукрів і, крім того, звогчує пережовані харчі, щоб легше їх ковтати.

У людей старшого віку цей початковий процес може бути порушений через стирання, зношення і втрату зубів, недостатню гігієнічну опіку, невідповідні зубні протези і атрофію слинних залоз.

Зуболікування та ротова хірургія—це чимала й важлива ділянки медицини. Ми надіємось, що хтось із наших колеґ лікарів-стоматологів опише на сторінках „Свободи" в подробицях проблеми цієї частини органу травлення старших громадян, які включають зміми зубовини, пульги (мезги), ясен, луночкової (альвеолярної) кости, скроневовилицевого суглобу тощо.

Варто було б згадати ще старечу втрату смаку та сухість в роті (ксеростомію), викликану віддиханням через уста, замість носом, і недостатнім поглинанням рідин.

Захворювання стравоходу

Завданням цього органу є облегшити проходження пережованих харчів з рота до шлунку, що відбувається з допомогою перистальтики, тобто хвилястої рухливости його стінок, яка творить частину автономної системи людського організму, незалежну від нашої волі та свідомости.

Недавні наукові досліди показували, що приблизно у 20 відсотків людей у віці понад 65 років т. зв. гладкі м'язні стінок стравоходу послаблені і це та інші причини можуть викликати т. зв. дисфаґію, тобто розлад чи неспроможність ковтати До цієї проблеми треба ставитись дуже серйозно. Безпосередні оглядини можуть виявити місця, покриті ранками, а навіть злоякісними опухами (новотворами). Посереднє дослідження пролику і гортані вимагають ужитку складних апаратів, які можуть компетентно перевести лікарі, спеціялісти від недуг горла.

Не раз трапляється спазматичне звуження кінця стравоходу, або входу до шлунку, зване ахалязією, яке може припинити процес ковтання через обструкцію і в наслідок втрату ваги тіла, а також цілком протилежно діюче явище, а саме обниження тонусу м'язня, званого стискачем, може викликати зворотний струмінь кислот із шлунку до стравоходу і спричинити там запальний стан.

Стається це також тоді, коли отвір у перепні (діяфрагмі), через який переходять з грудей до живота стравохід і черевна аорта, хоробливо розширюється і так горішня частина шлунку продирається до стравоходу. Анатомічно це називається перепневою (діяфрагматичною) пропуклиною.

Число випадків цієї пропуклини у пацієнтів віком 40 і менше років становить приблизно 9 відсотків у порівнянні з 69 відсотками людей віком понад 70 років. Цю ненормальність легко розпізнати рентґеном. Причиною буває здебільша послаблення м'язнів довкола діяфраґматичного отвору в наслідок старіння, напруження під час випорожнювання, ношення туго натягнених поясів і тісного одягу.

Хоч більшість перепневих пропуклин—асимптоматичні, або ж виявляють мінімальні ознаки, іноді наступають комлікації, наприклад, запалення стравоходу, звуження його виходу, кровотеча, творення виразок на його стінках, а навіть т. зв. трахео-бронхіяльна аспірація, тобто вдихання шматочків їжі до дихальних органів, таких як дихавка і бронхи.

Пацієнти, що терплять на це недомагання, легко піддаються лікуванню, яке складається з відповідної легкої дієти у формі частих, але малих порцій поживи, втрати надмірної ваги тіла, уникання тісних одягів і лягання горілиць безпосередньо після прийняття їжі. Лікування протикислотними засобами має подвійну мету: невтралізування шлункових кислот і збудження продукції гормону, званого „ґастриною", який помагає збільшувати тонус м'язня стикача при кінці стравоходу і тим самим стримує зворотний струмінь шлункових соків.

Назвичайно важливі при цих недомаганнях рентґенологічні дослідження з допомогою ковтання барію, а зокрема ендоскопія, що через гнучку рурку, випосажену на кінці електричною лямпочкою і малим дзеркальцем, дозволяє не тільки оглядати стінки стравоходу але й уможливлює вирізувати шматочки їх поверхні для пізніших мікроскопійних студій, які можуть викрити злоякісність заторкненої тканини, а саме пістряк у його початках

Сучасне лікування рака стравоходу складається з передхірургічного вживання радіяції, яка зменшує величину злоякісного новотвору і тим самим облегшує його хірургічне вирізання. Післяхірургічне насвітлення радіоактивним проміннням може помогти стримати місцеве поширення новотвору.

Іван Боднарук

КОЛИ РІШАЛАСЯ ДОЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

У новій історії України березень є ювілейним місяцем Карпатської України, бо 14-го березня 1939 року, 46 років тому, боротьба за незалежність Закарпаття завершилася проголошенням тієї частини українських земель незалежною державою-республікою на чолі з президентом і вибираним Соймом. Також 17-го березня припадають роковини народження першого президента Карпатської України д-ра Августина Волошина.

Карпатська Україна перейшла найважчу долю з усіх частин України, живучи довгі століття під мадярським ярмом. Гніт мадярів був такий важкий, що значна частина закарпатців втратила почуття приналежности до українського народу, хоч і далі трималася свого церковного обряду. В наслідок спрямувань політики Київської Руси в іншу сторону, Карпатська Україна дісталася рано під владу мадярів. Здана на власні сили, винесла на своїх плечах найтяжчу долю поневолення. Тому М. Драгоманів назвав її „раненим братом", якому з допомогою повинні прийти здорові брати цілого українського народу. Вже від 1907 року всі школи на Закарпатті були тільки мадярські. Це були часи, коли на кожний донос арештовувано кожного українця.

Коли після Першої світової війни страхіття мадярського терору скінчилося, о. шамб. А. Волошин у вересні 1918 року із своїми однодумцями вислав проф. А. Штефана до Відня, щоб нав'язати контакт із Українською Парляментарною Репрезентацією, а в Ужгороді 9-го жовтня створилася Руська Народна Рада. Далі утворилися народні ради на Пряшівщині, Марморощині і Свалявщині, а 21-го січня 1919 року відбувся Конґрес Угорських Русинів у Хусті, який рішив злучити Закарпаття з українською соборною державою. Більшість членів того Конґресу вибрала делеґацію під проводом д-ра Михайла Бращайка, яка поїхала до Києва й виявила бажання Закарпаття включитися до української держави. Тому, що наша держава не встоялася, заходами Томи Масарика Паризька мирова конференція прилучила Закарпаття як автономну країну до Чехо-Словаччини. Руська Народна Рада Пряшівщини під проводом д-ра Антона Бескида запропонувала федерацію Закарпаття з ЧСР і 15-го жовтня 1919 року відбулася конференція Бескида, о. Волошина і Бращайка, на якій прийнято умовини, за якими Закарпаття мало стати рівноправним членом федерації. Сен-Жерменським договором з 10-го вересня запевнено Карпатській Україні автономію. Але чехи її ніколи не здійснили.

В 1935 році було на Закарпатті 35 партій, що брали участь у виборах. Москвофіли й мадярофіли ненавиділи український рух, об'єдналися в боротьбі проти нього, а з цього користали чехи. Останнім губернатором Закарпаття був Кость Грабар. За його урядування була зорганізована Рада під проводом сенатора Є. Бачинського, а секретарем її був Юліян Ревай. Ця Рада домагалася від президента Чехо-Словаччини, щоб він подбав про виконання всіх зобов'язань мирового договору в Сен-Жермені, але домагання Ради знехтувано. Дня 11-го жовтня 1938 року празький уряд покликав до влади Андрія Бродія і Степана Фенцика, а 16-го жовтня влада Закарпаття видала комунікат про своє перше засідання. Фенцик був москвофіл і прихильник „общерусского литературного языка".

Отець А. Волошин народився 17-го березня 1874 року в родині греко-католицького священика. Народну школу скінчив у рідному селі, а гімназію в Ужгороді, де студіював теж теологію. Висвятившись, став професором математики й фізики греко-католицької семінарії в Ужгороді. В тій школі вчив ціле своє життя і був її директором від 1917 року. Відданий своїй Церкві і народові священик, був він теж визначний педагог, науковець, політик і літератор. А понад усе був щирий патріот-народовець і провідник українців Закарпаття. Молодим виступив на арену боротьби за збереження національного обличчя українців Закарпаття тоді, коли місцева інтеліґенція вже майже вся змадяризувалася, або в розпуці звертала свої очі в сторону Москви, від якої сподівалася порятунку. Як президент Карпатської України в 1939 році, загинув у листопаді 1945 року, замучений моск. большевиками в Луб'янській тюрмі в Москві.

11-го жовтня 1938 року празький уряд дав вкінці свою згоду на перший автономний уряд Закарпаття в такому складі: А. Бродій — прем'єр, Ю. Ревай та Є. Бачинський — міністри, С. Фенцик — міністер без теки, о. А. Волошин та І. Плещак — секретарі. Коли ж Бродій нав'язав потайки переговори з мадярами, українці перейшли в опозицію, і був іменований такий уряд: о. Волошин — прем'єр-міністер віровизнань, виховання, справедливости й господарства, Бачинський — міністер внутрішніх справ, Ревай — міністер здоров'я і суспільної опіки. Це сталося в часі сильної акції мадярів і поляків проти Закарпаття на міжнародному терені. Результатом тієї акції був віденський арбітраж 2-го листопада, що віддав мадярам Ужгород, Мукачів і Берегів з околицями. Закарпатський уряд мусів тоді перенестися до Хусту, який тепер став столицею.

Прем'єр Волошин скликав першу сесію Сойму і 14-го березня 1939 року проголосив самостійність Карпатської України. Один із перших вислав свої гратуляції прем'єрові Волошинові митрополит Шептицький зі Львова.

Щоправда, Карпатська Україна не встоялась, але кривавий кінець її і спільна боротьба проти Мадярщини вплинули на соборницьку свідомість закарпатців.

Володимир Жила

ЗБІРКА, ЩО БУДИТЬ ДУМКУ

Остап Тарнавський. „Сотня сонетів". Філядельфія-Торонто. Об'єднання Українських Письменників „Слово". 1984.

За останні роки видавництво „Об'єднання Українських Письменників „Слово" порадувало нас багатьма цінними творами з української літератури. І так, 1984 року з'явилася „Сотня сонетів" Остапа Тарнавського. Хоч різні за змістом і напруженням думки, сонети в основному пройняті ідейними, моральними та мистецькими уподобаннями автора.

Написати аж сотню сонетів для однієї збірки, свідчить, що Тарнавський є палким прихильником цієї форми мистецького вислову, якій характерна стислість та велика дисциплінованість думки й уяви поета.

Франко свого часу дав цікаве поетичне визначення форми й змісту сонета. Він писав:

Тій формі й зміст най буде відповідний;
Конфлікт чуття, природи блиск погідний
В двох перших строфах ярко розвертаєсь.

Страсть, буря, бій, мов хмара піднімаєсь,
Мутить блиск, грізно мечесь, рве окови,
Та при кінці сплива в гармонію любови.

Отже, за своїм змістом сонет часто нагадує драму, де в перших восьми рядках намічається, як пише Франко, „конфлікт чуття", а в кінцевих шости рядках настає розв'язка.

Остап Тарнавський, працюючи над сонетом, поширює його тематику й надає йому нової сили у визначенні змісту й вислову думки. У його сонетах сполучаються мотиви громадянської, політичної та інтимної лірики.

Добрим прикладом сонета інтимної лірики є його „Визнання". Тут перша строфа написана розповідними константуючими реченнями. Друга строфа по-своєму контрастує з попередньою за допомогою логічного протиставлення. Наступні тривірші чіткіші й лаконічніші:

Ось родиться любов, росте у серці струнко.
Я жду ласкавих слів, немов дитя дарунку,
а ти в мені знайдеш нахмареність і зло.

Та знаю, прийдеш ти, завіривши омані,
бо вірю, що лиш ти одна несеш на грані
величнім замислом осіяне чоло.

Усі вірші рівномірні й жадне слово не повторюється, за вийнятком, звичайно, допоміжних слів. Відчувається на кожному кроці стислість та велику дисципліну думки, що визначена у заголовку та розгорнута в заспіві.

Дещо більш динамічним є сонет „Політика", присвячений українському політикові й журналістові Іванові Кедринові, який так часто остерігає нашу громаду перед політиканством, що веде до трагедії, а не до стану „щоб нарід витягнути з лихоліття". Поет, розширивши тематику сонета, наснажує її політичним змістом і дає розгорнене поняття політики й політика, вкладаючи нові визначення у стару форму. Перший чотиривірш ставить чітко тему, що „Політика — це шлях на верховіття", у другому чотиривірші — тема поглиблюється, автор уводить нарід, що чекає на визволення й тим не тільки змальовує дійсність, але сильно завершує рядок, і речення. Цілісний образ наче розщеплюється в наступних рядках. Тут включено тему, протилежну тій, що фіґурувала спочатку; останній двовірш розв'язує це протиріччя, даючи філософське узагальнення дії політика, навіяне терпким спостереженням:

Трагедія, як в політичний стан
йде не політик, а політикан.

Поетичні образи сонетів Тарнавського часто проростають із буденного, всім відомого, яке він не просто цитує, а вірніше іронічно коментує. Ці саркастичні зауваження, виділені у нього інтонаційно й з убивчою прямотою змальовані в сонеті „Реквієм революції". Ось цей сонет:

Революція йде у кашкеті
не приймати святковий парад,
а підносить на стос барикад
заповіти трибунів-поетів.

Революція йде на майдані,
там отаманом — босий чабан...
Ви воєнний парад-балаган
понесли по Червонім майдані

й понесли революцію в трумні —
в мавзолей, під стійкий конвоїр,
тай поетів загнали в Сибір;

на трибуні, в брилях, горді-думні
славословите тій революції,
що самі віддали екзекуції.

Сонети Тарнавського в цілому цікаві, може дещо статичні, але це недолік не тільки нашого поета, але й багатьох інших авторів. Переборoти статичність у сонеті є дуже трудно. У збірці поет досягнув значної різноманітности мистецьких засобів мови й гнучкости в їх використанні. Його розв'язки другої частини бувають цікаві, бо в них, як писав Франко, є і страсть і буря і біль. Взагалі збірка „Сотня сонетів" викликає інтерес, будить думку, бо має чимало позитивного, що й визначає її якість та практичне значення.

ДОПОМОЖІМ ХЛОПЧИКОВІ

Велике горе, що спіткало родину Антона і Християни Шумило, примушує мене і людей християнської любови й доброї волі шукати помочі й серед українців і своєї преси.

Ярославчик Шумило, який родився із дуже рідкою недугою печінки та у великих терпіннях доживає до 3-го року життя — втрачає силу боротись за своє існування.

Йому треба другу печінку!

Лікарі з Медікал Сентер в Олбані дають 80 відсотків надії, що він зможе жити, якщо знайдеться відповідний донор.

Я — душпастир церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й., де був хрищений Ярослав і всі діти родини Шумилів, його родина і всі люди доброї волі звертаємось до Вас, до всієї української преси та людей доброї волі допомогти використати останню і єдину можливість врятувати дитині життя.

Ця операція усе ще вважається експериментальною і тому ніякі забезпеченеві фірми ці величезні кошти не покривають.

Усі телевізійні станції околиці Олбані передавали про це від вівтірка 11-го лютого до неділі 19-го, також „Олбані Тайм Юніон" з 13-го і інші газети цих околиць і радіо.

Американський „Лайонс Клаб" відкрив конто на його ім'я: Marine Midland Bank, 335 Main St., Catskill, N. Y. 12414.

З надією, що наші українські і харитативні організації наше звернення не зігнорують і відгукнуться на наше прохання — ми прохаємо решту української преси це звернення передрукувати.

о. Евген Гарабач, Гантер, Н. Й.

ПОШТОВА ДОСТАВА „СВОБОДИ"

Від половини грудня 1984 року редакція та адміністрація „Свободи" має щораз більше доказів та листів від читачів, що достава поштою дуже запізнюється, а то і поодинокі числа щоденника „Свободи" пропадають.

Хочемо з притиском ствердити, що спосіб видавання щоденника в нічому не змінився і так як в минулому кожне число друкується в ранніх годинах так, що після полудня є вже на станках і в книгарнях в Ню Йорку. Рівночасно для усіх передплатників доставляють наклад на пошту в Джерзі Ситі, яка міститься в найближчому сусідстві редакції та адміністрації при Монтгомері вул.

З уваги на те, що запізнення поштової достави „Свободи" є спричинене тільки поштовим урядом, головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис виготовив окреме письмо в цій справі, текст якого подаємо внизу.

Закликаємо наших передплатників витяти його і з відповідним супровідним письмом про погану доставу „Свободи" вислати до свого поштового уряду.

Чим більше таких листів дістануть місцеві поштові уряди, тим більша надія, що достава нашого щоденника буде краща.

TO WHOM IT MAY CONCERN:

February 1985

This is to certify that "Svoboda" Ukrainian Daily is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association and is delivered to the Main Post Office, Jersey City, N. J. 07302 on a daily basis prior to 4 p.m.

In the event that this newspaper is being irregularly delivered to you, kindly inform your local post office of your dissatisfaction and that you will seek to remedy the situation.

John O. Flis
Supreme President

Закінчення шкільного року в Куритибі

Кожного року з часу свого існування українська суботня школа влаштовує імпрезу для дітей шкільного віку. Ціллю цієї імпрези є дати нагоду дітям середнього віку побачити і пережити фрагмент з культури різдвяних свят та дати відчуття, що вони одне тіло, приналежні до української громади. Вони кожної суботи збираються в Українському Бразилійському Клюбі, щоб разом навчатися української мови, рідних пісень та мистецтва.

Відзначення закінчення шкільного року. На сцені—Мірна Волошин, Корнелій Шмулик (в гуцульському строї), Дебора Равлик та Петро Білоніцький.

Закінчення чергового шкільного року відбулося 9-го грудня 1984 року в залі Централі Хліборобсько-Освітнього Союзу з великою участю наших громадян. Приємно відзначити, що наша громада добре розуміє вагу рідного шкільництва та посилає своїх дітей до рідної школи, яких торік було приблизно 100 учнів. Була цього року традиційна ялинка, яку прибрали учні школи. Євгенія Б. Мазепа привітала шкільну дітвору, гостей й присутніх батьків. Першою точкою мистецької програми був конкурс української народної вишивки

Нагороди одержали такі діти: від 1 до 6 років—Олександер Пясецький та Марсило Пясецький; від 7 до 14 років—Патрісія Кобрен, Виридіян Кобрен, Христина Коліцька та Сінтія Гиін; від 7 до 14 років—хлопці (сорочки) Павло Дубецький, Ринато Ониськевич, Маврісісію Кобрен, Фернандо Оніськевич, Елсіо Ониськевич та Карло Барбієри.

Другою цікавою точкою був виступ дитячої оркестри, складеної з дітей, що грають на скрипці. Це бразилійські діти, що вчаться грати в Авдії Савицької. Потім був виступ наших молодих танцюристів, що виконали кілька танців, відспівали коляди. Був також святий Миколай, який роздав дітям подарунки. В другій частині програми учні Суботньої Школи зробили монтаж діялогів про українську мову.

Закінчилися мистецька програма відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна".

Український базар

Незабутнім був вечір українських вишивок. Для нас це неначе відбиток життя народу, краса його душі та працьовитість рук. З тим в'яжеться наша пісня буйна та повна тих усіх красок. З допомогою членок нашої української жіночої організації було влаштовано від 24-го листопада до 2-го грудня 1984 року п'ятий ярмарок українського мистецтва Було багато відвідувачів, особливо чужинців, що були дуже зачаровані українським мистецтвом та робили чимало різних запитів. Також було показувано про базар в телевізії, яка зробила великий розголос про наші вишивки, а в куритибській пресі появилося кілька репортажів. Цей базар закінчився чаєм і льотерією, яку влаштували членки української жіночої організація. Було багато сміху і жартів, коли хтось виграв багато, а інший йшов із порожніми руками додому.

Другою цікавою точкою вечора був виступ дітей в народних строях. Вони танцювали українські народні танці. Управі української жіночої організації належиться признання за таку успішну і корисну імпрезу.

Спільна Свята Вечеря

Як це вже увійшло в традицію, і цього року в філії Хліборобсько-Освітнього - Союзу в Портоні, Куритиба, дуже врочисто відбулася наша традиційна Свята Вечера. 6-го січня за прибрані столи сіла численна публіка щоб молитвою та колядкою з'єднатися як одна велика українська родина.

За почесним столом засіли Петро Саварин—голова СКВУ та його дружина пані Ольга, Богдан Коваль з Товариства „Відродження" (Аргентина), Ілярій Безручка—голова УХОС, о. М. Милусь—УАПЦ з Бразилії, о. Василь Постолян, УАПЦ, Ілярій Бардаль—УКЦ, Василь Палудшишин із дружиною.

Після молитви та благословення о. Василь Постолян привітав присутніх гостей та підреслив потребу зберігання народних строїв цій та висловив велике признання. Весело приходив час при вечері, колядуванні та милих розмовах.

Корнелій Шмулик

НАПЕРЕДОДНІ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

ГРОШОВІ ДАРИ

Українському Науковому Інститутові Гарвардського Університету (УНІГУ) для розгортання програми (наукові досліди, конференції, публікації) гідного відзначення українського християнського тисячолітнього ювілею.

СПИСОК Ч. 4

5,000 дол. — Ярослав і Надія Пастушенки.

2,500 дол. — Ірена Чайковська.

1,025 дол. — Інж. Олександер і Анна Пришляки.

По 1,000 дол. — Д-р Володимир Баранецький, Христина Блаженко, д-р Тома і Софія Воробець, д-р Володимир і Уляна Коропеї, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, д-р Андрій і Рута Ріпецькі, Володимир і Анна Столярські, Галя і Мирон Угриско, Оксана І. і Лев Щури (на Катедру Української Релігійної Думки).

По 500 дол. — Ігор і Рома Гайда, Ярослав Гура, д-р Марко і Оля Конюх, Українсько-Американський Клюб Стейту Вашінгтон.

300 дол. — Д-р Євген і Неоніля Стецьків.

250 дол. — Юрій Малаховський.

200 дол. — Богдан і Теофіля Артимишини.

По 100 дол. — Люба Артимишин, д-р Юрій Бережницький, Григорій Була (на Катедру Української Релігійної Думки), Володимир Винницький, Іван Вівчар, Михайло і Евфрозина Гайда, Лідія і Олександер Ганас, Теодор Гринів, Василь і Юлія Захарів, Петро і Євгенія Квозко, Володимир і Наталія Клапішаки, Анна і Павло Крамар, Марта Крамарчук, Микола і Ольга Курчак, д-р Леонід і Оксана Мостович, д-р Михайло і д-р Тамара Наболотні, Степан Сідлярчук, Михайло Сосяк, СУА - 93 Відділ в Гартфорді, Конн. Ілько Тащук, Силір і Марія Тимяк, Петро й Ірина Твердохліби, Яків Шегрин.

По 50 дол. — Дзвінка і Танас Гайда, Станислава і проф. Пилип Гайда, Ярослав і Марта Силір, Іван і Юлія Тащук, Катерина Чаплинська.

По 40 дол. — Д-р Мирослав і Люба Прокопи, Осип Бичковяк

30 дол. — Ц. С. Лазлей.

По 25 дол. — Д-р Марія Балтарович, Ірена Винницька, Володимир Денис, Ярослав і Ольга Дужі, д-р Богдан і Мирослава Кондра, Стефанія Лазечко, Бронислава Лиса, Оксана Мигаль, Марія і Лариса Микита, д-р Василь і Марія Палідвори, д-р Атанас і Зірка Слюсарчуки, Богданна і Євген Титла, Галина і Богдан Титла, Наталка і Маріян Титла, Луця і Роман Яськів.

По 20 дол. — Петро Дармограй, Галина Джер, Микола Доманський, Василь Лагошняк, Юрій і Люба Левак, Ольга і Зенон Савчуки, Марко і Тамара Сливинські, Дарія Стахів, Константин і Євгенія Степові.

По 15 дол. — Ярослав і Стефанія Дуб, Гінтаре Іваска, Роман і Галя Татарські, Мирослав і Одарія Трешневські.

По 10.00 дол. — Роман і Мирослава Бараник, Василь і Євдокія Барнич, Степан Волянський, Володимир Галамай, Володимир і Рома Диглало, Степан і Євдокія Климишин, Михайло Коваль, Зеновія Мосійчук, М. Мосійовський, Євген Обуховський, д-р Лев і Таня Обушкевичі, Михайло Пенчарський, Ольга Титла, д-р Дж. і С. Цюлло, Роман і Ірена Чучман, Наталка і Володимир Шуст.

І 8 менших на суму — **40 доларів.**

ЩИРО ДЯКУЄМО ШАНОВНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ

Пожертви ввічливо просимо слати з приміткою „ТИСЯЧОЛІТТЯ" на адресу:

Harvard University
Ukrainiana Studies Fund
1583 Massachusetts Avenue
Cambridge, MA 02138

Чеки просимо виписувати на: Ukrainian Studies Fund M.U.C.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

В ПЕРШУ СУМНУ
І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ
як з Волі Божої
відійшла у Вічність
„Дорога ніколи Незабутня
ДРУЖИНА, МАМА
І БАБУНЯ

бл. п.

ГАЛИНА МАТИЯШ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
і ПАНАХИДА

у церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
в СУБОТУ, 2-го БЕРЕЗНЯ 1985 р., о год. 9:30 рано

Рідних, Приятелів і Знайомих просимо по можливості взяти участь у поминальних відправах та згадати у своїх молитвах Покійну Галину.

муж ВАСИЛЬ і діти з родинами

Хочемо ще скласти подяку Проводові та всім Членам УСВТ „Чорноморська Січ" за висловлені співчуття мужеві і всій рідні Покійної.

У ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. ЮРІЯ ШКАРУПИ

була відправлена, дня 19 лютого 1985 р., о год. 8 рано.
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в церкві Покрови Пресвятої Богородиці, у Пармі, Огайо.

Про молитви просять:

дружина — ІВАННА з синами РОМАНОМ І МИРОНОМ
мама — АНТОНІНА
сестра — ТАМАРА з синами ЮРІЄМ і ІГОРЕМ
і дочкою ВІРОЮ

У пам'ять Покійного складаємо 100.00 дол. на видання історії І У Дивізії УНА.

В ПЕРШУ СУМНУ Й БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого Сина і Брата

бл. п.

інж. ОСИПА ІВАНА КУЗИШИНА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з ПАНАХИДОЮ

в ЧЕТВЕР, 28-го ЛЮТОГО 1985 р., о год. 8-ій рано
в церкві св. Івана Хр[illegible]ителя в Нюарку, Н. Дж.

Про молитви прося[illegible]

батьки - [illegible]ЛА і МАРІЯ
брат — СТЕФАН з дружиною

У смутку повідомляємо наших Приятелів і Знайомих, що 22-го лютого 1985 р. відійшла у Вічність на 86 році життя наша Дорога Тітка

бл. п.

МАРІЯ ЗОТОВСЬКА

ПАНАХИДА — у неділю, 24-го лютого 1985 р., о год. 6-та веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — в понеділок, 25-го лютого 1985 р., о год. 10-ій рано з церкви св. Володимира в Ню Йорку, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна ЇЙ Пам'ять!

Родина:
АНЯ БОЙЧУК
ЮРІЙ БОЙЧУК
РОМАН БОЙЧУК

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 22-го лютого 1985 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий Чоловік, Тато і Дідусь

бл. п.

проф. МИХАЙЛО ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ

б. старшина УГА, проживши 85 років

ПАНАХИДА в неділю, 24-го лютого 1985 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні R. Giordano 1727 Crosby Ave., Bronx, N. Y.

ПОХОРОН у понеділок, 25-го лютого 1985 р., о год. 10-ій рано Заупокійні Служби Божі в церкві св. Покрови в Бронксі 1745 Washington Ave., **а опісля на український католицький цвинтар св. Духа у Гемтонбурґу, Н. Й.**

Горем прибиті:

КЛЯВДІЯ — дружина
ІРИНА ГЕРЛИНСЬКА донька з чоловіком ВІКТОРОМ і дітьми
ВІКТОРОМ молод. і ДАНОЮ
сестри — МАРІЯ ОЛЕНЕЦЬ з родиною
ЕВГЕНІЯ АДАМЧИК з родиною
ЯРОСЛАВА ШАБАТУРА з чоловіком ПАВЛОМ і родиною
ОЛЬГА СТРАГАН з чоловіком ІВАНОМ і родиною
брати — ПЕТРО з родиною
ВОЛОДИМИР з дружиною СТЕФАНІЄЮ і родиною
свати — АВГУСТА і АНДРІЙ ТРУБІКЕН
Ближча і дальша родина.

цих наукових імпрез являються мови — англійська та українська;

(2) Видавання окремими збірниками доповіді з тих конференцій та семінарів;

(3) Розбудова української книгозбірні в університетській бібліотеці;

(4) Опіка й фінансування наукових дослідів і дослідних праць-монографій з української проблематики окремих дослідників;

(5) Поширення курсів українських дисциплін в Іллинойському університеті та частинне їх фінансування;

(6) Співпраця з іншими науково-дослідними й високошкільними інституціями у вищезгаданих ділянках діяльности;

(7) Збирання фондів, потрібних УНДП для її вище представленої діяльности в розбудові української вільної науки.

Чи є вже які успіхи з проведеної праці УНДП?

Деякі успіхи праці УНДП вже замітні і відомі українській спільноті. До них слід в першу чергу зачислити три великі наукові конференції, а саме п'ятиденна конференція „Українська література у XX столітті" 1982 року, в якій взяло участь 66 осіб і прочитано 35 доповідей; чотириденна конференція „Історія України: цьогорічні досліди й перспективи", 1983 року, на нарадах якої було 80 учасників і між ними 48 доповідачів; і чотириденна конференція „Українська культура: вибрані питання", 1984 року, на якій доповідали 52 доповідачі, а загальне число її учасників доходило до 120. Крім Літньої дослідної лябораторії Східньої Европи Іллинойського університету співспонзорами згаданих конференцій були українські наукові та економічні організації і установи, зокрема Український Щадничий Федеральний Банк „Певність" в Чикаґо, Наукове Товариство ім. Шевченка, Українсько-Американська Фундація „Воля", Фундація Українського Вільного Університету Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Чикаґо та Українська Американська Асоціяція Українських Професорів. В минулому році заходами УНДП зорганізовано також одноденну конференцію „Проблеми державности: Україна у XX столітті", яку співспонзорувала Дослідна Фундація ім. О. Ольжича; на ній доповідало дев'ять доповідачів. Крім доповідачів — українців виступало з доповідями на згаданих конференціях замітне число не-українців, а в загальному учасниками і між ними доповідачами були дослідники (переважно професори високих шкіл) з ЗСА Канади, Франції, Австралії та Ізраїля. Знову головними промовцями були визначні постаті — проф. Юрій Шевельов, проф. Іван Решетар та мистець Яків Гніздовський. З організаційного боку одним з головних аспектів цих конференцій було зокрема те, що вони відбувались в рамках згаданої лябораторії і її учасники з різних країн світу, зокрема ті, що цікавляться українськими питаннями, брали участь в окремих сесіях кон-

Поширюється...

(Закінчення зі стор. 1)

ференцій. Із студійного боку ці конференції служили для багатьох учасників, передусім для викладачів українських предметів у вищих і середніх школах, своєрідним інститутом, чим і, пояснюється така чисельна фреквенція цих наукових імпрез. Нарешті з наукового боку загальна більшість прочитаних на тих конференціях доповідей являється оригінальним вкладом у **скарбницю української** вільної науки. Ці доповіді будуть видані окремими збірниками; збірник доповідей з першої конференції буде відданий до друку в наступному місяці.

В чому виявляється оригінальність діяльности УНДП?

В першу черґу сама організаційна структура УНДП є наскрізь оригінальною. Тоді, як інші українські, чи українознавчі інситиуції при високих школах Північної Америки обмежені до вузького кола співробітників, чи співробітників передусім з тої країни, в якій вони існують, співробітниками УНДП можуть бути дослідники (українці й не-українці) в царині українських питань не лише в ЗСА, але й з інших країн вільного світу Таким чином УНДП стимулює зацікавлення студіями й дослідами в ділянці української проблематики серед студентів і науковців не тільки в ЗСА й Канаді, але й в інших країнах. Дальше, оригінальними показались вищезгадані конференції, які здобули собі „громадянство" серед поважних наукових імпрез не лише в українських, але і в неукраїнських наукових колах. З другого боку, вибрана тематика конференцій та наскрізь догідні й вигідну умовини для їхніх учасників з кожним роком побільшують число зацікавлених ними осіб (в 1982 році це число становило 65, а в 1984 році — 120 учасників), що вказує на факт, що такого рода наукові імпрези стають не тільки популярні, але й потрібні. При цьому слід згадати, що інші національні спільноти в ЗСА мають не лише свої власні університети й коледжі, але й десятки наукових інститутів; навіть українці в Канаді крім КІУС в Едмонтоні мають майже при кожному більшому університеті тієї країни окремі центри, чи осередки. Всі вони створені не для конкуренції між собою, але лише для взаємного доповнення. Також українська спільнота в ЗСА, що являється принайменше два рази більшою від канадської, може позволити собі принайменше на кілька таких високошкільних інституцій, які спільно допоможуть їй в цьому часі, в часі наполегливих студій та дослідів забезпечити ім'я України та її науки серед культурних націй світу. Ця потреба являється власне тепер більш актуальною, ніж колинебудь, коли ворог тотально наступає на нашу націю.

Чому вибрано Іллинойський університет місцем осідку УНДП?

На це склалось кілька причин; наведу лише найголовніші. Якось так склалось, що всі українські наукові організації та високошкільні інституції скупчились у східніх стейтах. Знову ж у середньо-західніх стейтах, незалежно від того, що в них живе відносно велике число українців, немає ні одної подібної організації, чи інституції і брак її досить відчувається у громадах. Іллинойський університет належить не тільки до найбільших (біля 55,000 студентів), але й найбільш впливових високих шкіл ЗСА; зокрема його головний кемпус в Урбана-Шампейн своїм географічним положенням вважається дуже догідним центром транспортації з різних сторін ЗСА та окремих провінцій Канади. Самий кемпус, що за своїм складом професорів і студентів має міжнародний характер, міститься у згаданих двох малих містах (біля 100,000 населення) і являється для них єдиною „індустрією". Серед численних студентських громад різних національностей існує тут від 1950-их років Українська Студентська Громада, яка ввесь час належить до найбільш активних українських студентських організацій в ЗСА. Від 1963 року провадяться тут курси української мови, а від 1969 року також курси української літератури. Одним з найбільших здобутків цього університету вважається його бібліотека (нараховує біля семи мільйонів томів) з її відомою слов'янською і східньоевропейською книгозбірнею, яка стала довідковою централею для студентів і дослідників сходу Европи не тільки в ЗСА, але й в інших західних країнах. Українська колекція в цій бібліотеці належить до найбільших українських книгозбірень у західньому світі, нараховуючи біля 45,000 томів українських та чужомовних видань про Україну. Ця колекція вповні упорядкована і в оригіналах, мікрофільмах і мікрофішах доступна для кожного студента й дослідника. Треба підкреслити, що українська громада до цього часу не дала університетові жадного гроша на ведення згаданих українознавчих курсів, ані на розбудову української колекції, закуплення і професійне упорядкування якої виносить біля двох з половиною мільйонів долярів. Університетські компетентні чинники ставляться наскрізь прихильно до розбудови україністики й україніки в цьому університеті, допомагаючи своїм персоналом в організації згаданих конференцій, оплачуючи всі підготовчі й поштові видатки та забезпечуючи всіх учасників конференцій безплатним помешканням.

Якими фондами розпоряджає УНДП в розгорненні своєї діяльности?

Деякі з наукових співробітників УНДП вважають її створення „іллинойським чудом", бо тоді, як інші українські науково -дослідні інститути в ЗСА, чи Канаді постали тоді, коли мали за собою мільйонові капітали, УНДП при Іллинойському університеті постала без жадних фондів, а тільки при моральній і найконечнішій фінансовій підтримці самого університету. Одначе університет розраховує на те, що УНДП знайде поважне джерело постійного фонду для своєї дальшої діяльности та її запланованої розбудови. У зв'язку з тим УНДП поробила і дальше робить всі можливі заходи, щоб одержати фінансову поміч від окремих американських, зокрема іллінойських фундацій. Одначе, як показує досвід, то й досі українські проблеми належать в тих же „власть імущих" до найбільш упосліджених, а то й неприхильних справ. Таким чином найбільшу надію УНДП покладає на рідну спільноту, на тих свідомих її членів, яким направду дорога наша загальна справа — справа України і її вільної науки, бо без цієї помочі, щедрих дарів української громади, ця науково-дослідна інтитуція буде тимчасово животіти, щоб у скорому часі зовсім завмерти. Але я оптиміст і переконаний в тому, що наші фінансові установи та багато окремих українців прийдуть з потрібною допомогою, бо ж це інституція не конфесійного, чи якого партійного, але наскрізь загально-українського і суто наукового характеру. При цьому підкреслюю, що всі пожертви у грошах, маєткових завіщаннях будуть в касі Іллинойського університету на окремому конті УНДП (Ukrainian Research Program). Знову кожна книжка подарованої приватної колекції буде мати спеціяльну наліпку з іменем і прізвищем жертводавця. Всі пожертви можна відтягати від федерального доходового податку, а УНДП у свою чергу проголосить їх у своїх виданнях, українській пресі, і зокрема у книзі меценатів УНДП. З метою розбудови фонду УНДП її приятелі створюють спеціяльні комітети в окремих містах; наприклад, в Міннеаполісі створився Комітет Фонду УНДП, що його очолив інж. Володимир Лісович, а до його складу увійшли: д-р Іван Дорощак, інж. Євген Карпяк, мгр Петро Пишко й Василь Крамарчук, який передав княжий дар на розбудову УНДП. Незабаром створяться подібні комітети і в інших містах.

Які пляни праці УНДП на найближче майбутнє?

Зараз проходить інтенсивна праця над підготовкою п'ятиденної міжнародної конференції „Україна в Другій світовій війні", яка відбудеться у днях від 4-го до 8-го червня. Теми своїх доповідей зголосили вже 32 професори університетів та інші відомі дослідники з ЗСА, Канади, Австрії, Західньої Німеччини і Франції. Програмова комісія конференції, у склад якої увійшли професори: Степан Горак, Тарас Гунчак, Орест Субтельний, Едвард Вайнот і Дмитро Штогрин, випрацювала програму окремих її сесій в той спосіб, щоб тематично охопити майже всі головні аспекти воєнного періоду в Україні. Тож завданням нарад цієї конференції буде наукове і по змозі найбільш об'єктивне обговорення не тільки тих проблем, що ще зовсім не висвітлені, але й також контроверсійних досі питань, якими п'ятнують український нарід його недруги й вороги. В майбутньому УНДП плянує відбувати щорічні конференції, загальна тематика яких зложена на 10 наступних років. Разом з виданням доповідей відбутих конференцій, у пляні УНДП є договори з окремими вченими з метою опрацювання й видання в першу чергу англомовних підручників історії України та історії української літератури, брак яких до болю відчувається серед тих студентів, що слухають цих курсів. Потрібно також принайменше двох професорів для поширення курсів українських дисциплін в університеті. Всі ці пляни можуть стати дійсністю лише при допомозі української спільноти.

Зацікавлених діяльністю УНДП прошу звертатись на адресу: Ukrainian Research Program at the University of Illinois, 1208 W. California St., Urbana, Ill. 61801, tel: Prof. Dmytro Shtohryn (217) 333-1340.

УАКРАДА ВІДБУДЕ...

(Закінчення зі стор. 1)

ня на черговому засіданні Екзекутиви.

Звіт із ліквідаційного засідання протирусифікаційного комітету для влаштування маніфестації у Вашінґтоні 15-го вересняк 1984 року зложив Евген Стахів. Він повідомив, що комітет розв'язався і залишилося 11,000 дол. На доручення Екзекутиви УАКРади представник запропонував, щоби ті гроші передати всегромадському комітетові для відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України, якщо такий буде створений на загальногромадській базі. Рівночасно УАКРада взиває, щоби УККА і НТШ зробили це саме.

Опубліковано в пресі заклик Президії УАКР в справі допомоги Павлосі Стокотельному, який розпочав голодівку біля будинку ОН, на знак протесту останніх подій в Україні, зокрема на смерть оборонців правозахисного руху Олексія Тихого, Юрія Литвина і Валерія Марченка, а тепер ще повне ув'язнення і присуд Миколи Горбаля і Йосифа Зісельса.

На цьому закінчено наради і голова подякував присутнім за участь у них.

Традиційна Просфора-Ялинка в Ґлен Спей

19-го січня ц. р. після Водосвяття українська громада зібралася тут у церковній залі, прикрашеній різдвяно, і як одна родина засіла за приготовані столи, на яких пишалися колачі і просфора Було так багато людей, що в залі не поміщалися. За головним столом сиділи парох церкви св. Володимира о. Юліян Осадца з дружиною, староста православної церкви свв. Петра і Павла Василь Біровець, тростисти д-р Евген Грабарчук і інж. Петро Саляк.

Святочну трапезу відкрив д-р Е. Грабарчук, привітавши присутніх і побажавши громаді щедрих Божих ласк в 1985 році. Парох о. Юліян молитвою поблагословив Божі дари, а опісля розказав про наші різдвяно-новорічно-йорданські традиції і звичаї та як святкували на рідних землях. Спогади отця Юліяна заставили присутніх полинути думкою в рідні сторони до батьків, братів і сестер, які святкують потайки.

Великою приємністю був чудовий концерт колядок і щедрівок, що його дав хор під дириґентурою інж. Осипа Гапія. Під звуки оркестри Богдана Гірняка і його дружини п-і Герти, що грали колядки і щедрівки, усі присутні співали.

Святковість цієї Просфори піднесли вірні православної церкви свв. Петра і Павла своєю участю і дружньою співпрацею.

Позитивним і радісним явищем є те, що в нашій громаді в Ґлен Спей, місцевості переважно сеньйорів, включилися до праці церковно-громадської молоді дівчати Христина і Ляриса Саляківни, Рома і Уля Кекішівни та Вуля Гадуняківна. Вони працювали також при підготовці цього свята та справно подавали страви до столів.

Отець Юліян подякував усім, що вклали стільки праці і старань для приготування і переведення цього свята Просфори, та молитвою закінчив цю успішну і радісну святочну зустріч громади.

М. К.

КЕРІВНИКИ АМЕРИКАНСЬКОЇ митної служби заявили, що в пошуках американського агента з відділу боротьби з наркотиками, який пропав, буде продовжено огляд кожного авта, яке переїжджає границю між Мехіко і ЗСА, не зважаючи на протести мехіканського уряду. Начальник служби в Ель Пасо Манні Нагера сказав, що інспектори намагаються знайти хоч маленьку ниточку, яка помогла б відшукати сліди агента, якого схопили 7-го лютого.

МИНУЛОТИЖНЕВА передвиборча промова міністра закордонних справ СССР Андрея Громика в Москві і його настирлива вимога, щоб З'єднані Стейти Америки відреклися від дослідів над новою космічною зброєю тобто новою оборонною ініціятивою президента Роналда Регена, вказує, що Москва ставитиме цю справу в площині принципу на женевських розмовах. Недаремно західні політичні спостерігачі передбачують довгі і безплідні розмови в Женеві, які ледве чи принесуть позитивні результати.